

Подальше становлення та розвиток соціальної роботи було різко пригнічено політикою Радянського Союзу. У цей період опіка та допомога нужденним не була пріоритетним завданням. Лише з початку 1990-х років в Україні соціальна робота набуває професійного спрямування і починає розвиватися знову.

У ХХ ст. в Україні, як і в Російській імперії загалом, відбувається перехід від благодійності до організації професійної соціальної роботи на засадах британської та американської моделі професіоналізації соціальної роботи. Саме у цей період було створено навчальні заклади, що займалися підготовкою та навчанням жінок професійної діяльності у соціальній сфері.

Із проголошенням незалежності України соціальна робота переходить на новий рівень. Державна влада створює мережу установ та закладів соціального типу. Стрімке зростання різноманітних соціальних проблем та економічна криза стають основним поштовхом для створення соціальних служб для молоді, що орієнтуються здебільшого на соціальну педагогіку і масову роботу. Також відроджуються благодійність, волонтерство, започатковуються групи самопомоги та формуються недержавні соціальні рухи та служби.

Незважаючи на сповільненість процесу, становлення соціальної роботи в Україні, теорія і практика соціальної роботи вже сьогодні сприяють активному розв'язанню багатьох проблем суспільства.

*Науковий керівник: Котикова О.М.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 364_782-022.326.5:159.923 (043.2)

Даценко О.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Проблема емоційного вигорання в останні двадцять років набуває особливої актуальності серед представників професії «людина – людина», і, перш за все, в сфері соціальної роботи.

Синдром вигорання – це процес поступової втрати емоційної, когнітивної та фізичної енергії, яка проявляється в симптомах емоційного, розумового виснаження, фізичного стомлення, особистісної відстороненості і зниження задоволення від роботи, що виконується.

Емоційне вигорання – це механізм психологічного захисту, вироблений особистістю, який має форму певного чи часткового виключення емоцій у відповідь на окремі психотравмувальні впливи.

Дана проблема набуває глобального поширення серед соціальних працівників, що працюють з батьками дітей з особливими потребами.

Життя батьків дітей з особливими потребами повне сильних емоційних переживань та важких виборів. Майже весь час вони знаходяться в переживаннях, сумнівах та емоційній напрузі, що впливає на характер стосунків з соціальними працівниками та ускладнює їх роботу.

Метою профілактики – створення таких умов діяльності і взаємодії людей, що зменшують імовірність виникнення синдрому емоційного вигорання.

Профілактика синдрому "вигорання" та заходи боротьби з ним неспецифічні, вони можуть варіюватися від надання відпочинку, занять гімнастикою і аутогенним тренуванням до госпіталізації з призначення малих і великих транквілізаторів та ін.

Діяльність з попередження синдрому можуть здійснювати самі співробітники, керівники і психологи.

Отже, з метою профілактики емоційного вигорання спеціалістів необхідно здійснювати заходи, які допоможуть зменшити дію основних чинників, що спричиняють вигорання.

Можна виокремити найголовніші чинники, що впливають на емоційне вигорання соціального працівника:

– організаційні чинники (несприятливі умови праці, занадто високі вимоги, низька можливість підвищення кваліфікації, відносини з керівництвом та колективом та ін.);

– особистісні чинники (особистість соціального працівника, зниження мотивації до роботи, виявлення недбалого ставлення до клієнтів, конфліктність та ін.).

Крім основних факторів, які викликають емоційне вигорання у соціальних працівників, можна виділити специфічні фактори, що відображують особливості соціальної ситуації даної категорії клієнтів, а саме: високий рівень тривожності та егоцентризму, втомлюваність, зниження рівня особистісної саморегуляції та комунікативної компетентності тощо.

Основним завданням нашого дослідження є виділення та опис цих специфічних факторів з метою профілактики синдрому емоційного вигорання серед соціальних працівників, які працюють з батьками дітей з особливими потребами. Специфіка соціальної ситуації даної категорії дорослих буде враховуватися в процесі організації та проведення соціально-психологічних тренінгів з фахівцями соціальної сфери.

*Науковий керівник: Радченко М.І.,
канд. психол. наук, доцент*

Отже, можна стверджувати, що соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами в інтернатних закладах є необхідною і важливою на сьогоднішній день, адже вона допомагає дитині пройти підготовку до дорослого життя. Соціальний-педагог це людина, яка завжди направить дитину на вирішення проблем і допоможе вибрати життєвий шлях.

Список літератури

1. Бевз Г.М. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: Навчально-методичний посібник: У 2-х кн. / Г.М. Бевз, М. Й. Боришевський, Л. І. Тарусова та ін. – К.: Міленіум, 2005. – 286 с.

2. Петрович Ж.В. Реінтеграція дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, як пріоритет соціально-педагогічного забезпечення їхніх прав / Ж.В. Петрович // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, 2008. – Серія «Педагогічні науки». – Вип. 121. – С. 96-102

*Науковий керівник: Санжаровець В.М.,
канд. філос. наук, доцент*

УДК 373.66:376.36 (043.2)

Бугай І.В.

Національний авіаційний університет, Київ

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ З ВАЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВИ

Профілізація інтернатних установ в Україні проваджує навчально-виховну роботу. Особливостями такої роботи є те, що вона здійснюється відповідними фахівцями та соціальний працівник відіграє в ній особливу роль. Основною категорією інвалідів, які проживають та навчаються в інтернатних установах системи освіти, є інваліди з важкими порушеннями мови.

На сьогоднішній день в Україні є необхідність переорієнтації діючої системи освітніх послуг з переважно інституційної моделі на модель послуг на рівні місцевої громади або загальноосвітніх шкіл. Не відкидаючи в цілому потреби в існуванні інституцій за умов складної економічної ситуації, необхідно сприяти забезпеченню права громадянина на вибір виду освітніх послуг. Окремою моделлю освітніх послуг в Україні є Васильківська школа-інтернат для дітей з важкими порушеннями мови. В школі-інтернат навчаються діти, що мають порушення мови, соціальні сироти, діти сироти та діти позбавлені батьківського піклування.

Протягом багатьох років діяльність у школі-інтернаті здійснюється через напрями соціальної підтримки дітей-інвалідів і молодих інвалідів